

Nota Bene 4
November 2016

Begrijpend lezen en Teach Like a Champion

In deze Nota Bene leest u over een aantal Teachtechnieken die u kunt gebruiken tijdens begrijpend leeslessen.

Wat is begrijpend lezen?

Begrijpend lezen is een denkactiviteit, waarbij de lezer betekenis moet geven aan de tekst. Een lezer schakelt continu tussen informatie in de tekst en zijn eigen kennis en combineert dit tot een samenhangende voorstelling van de situatie die de tekst beschrijft.

Inferenties

Om een goede mentale voorstelling op te bouwen, moet een lezer tijdens het lezen verbanden leggen tussen informatie in verschillende tekstdelen én tussen de tekst en zijn eigen kennis. Op die manier kunnen *inferenties* worden gemaakt. De lezer leidt informatie af die relevant is voor het begrip maar niet expliciet in de tekst staat, op basis van voorkennis.

Een goede lezer beschikt over een voldoende woordenschat, heeft kennis van de wereld en zet relevante leesstrategieën in, zoals strategieën voor het afwegen van het belang van informatie of het omgaan met onbekende woorden.

Begrijpend leesonderwijs

Bij effectief begrijpend leesonderwijs leren leerlingen verschillende leesstrategieën. Daarnaast staat het samen lezen en bespreken van teksten centraal in de les. Leerlingen begrijpen teksten beter als zij actief lezen, verbanden leggen met eerder opgedane kennis en over de inhoud van de tekst praten en schrijven.

Het is dan ook de bedoeling dat de leerlingen na het samen lezen van (een deel van) de tekst met elkaar uitwisselen wat ze gelezen hebben en wat dat betekent. De leerkracht kan tijdens de begrijpend leesles de inhoud van de tekst bespreken door de leerlingen enkele van tevoren bedachte vragen voor te leggen. Hierbij kunnen diverse Teachtechnieken worden ingezet, bijvoorbeeld *Iedereen schrijft*, *Draai en praat* en *Bliksembeurt* (Doug Lemov: *Teach Like a Champion*, 2016).

Iedereen Schrijft

De techniek *Iedereen schrijft* geeft leerlingen tijd om na te denken over een vraag en hun antwoord op te schrijven. Op die manier worden betere antwoorden gegeven, ook door leerlingen die vaak als eerste hun hand opsteken. Terwijl de leerlingen schrijven, loopt de leerkracht rond en bekijkt de antwoorden alvast.

Draai en praat

Bij *Draai en praat* formuleren leerlingen hun gedachten door kort in tweetallen te overleggen. De leraar zegt bijvoorbeeld 'Jullie hebben nu één minuut om met je buur te bespreken wat de hoofdgedachte van de tekst is.' Voor een vloeiende overgang is het uiteraard belangrijk dat de leerlingen weten wie hun gesprekspartner is en dat ze bij elkaar zitten. Om te zorgen dat alle leerlingen meteen beginnen met het tweegesprek kunt u gebruik maken van een bekend en kort startsein. Bijvoorbeeld 'Draai en praat met je buur. Nu!' of 'Eerst raam dan muur!' Bij het laatste voorbeeld is bovendien meteen duidelijk welke leerling het eerst aan de beurt is. Door halverwege de tijd een teken te geven ('Wissel' of in de handen klappen) is het mogelijk de leerlingen te helpen de spreektijd te verdelen. Het eindsignaal is ook weer kort en herkenbaar, bijvoorbeeld: 'Alle aandacht weer hier over drie tellen. Eén, twee, drie... Dank je wel.'

Bliksebeurt

Bij het bespreken van antwoorden op een gestelde vraag in de groep kan de Teachtechniek *Bliksebeurt* worden ingezet. Dat is de techniek waarmee leerlingen een beurt krijgen, ongeacht het feit of ze hun hand opsteken. Ze hebben zich immers allemaal kunnen voorbereiden op een beurt.

Na *Draai en praat* is het ook mogelijk om de leerlingen met *Bliksebeurt* te laten vertellen wat hun buur heeft gezegd (dit stimuleert hen goed naar elkaar te luisteren tijdens het tweegesprek).

Masterclass Nieuwsbegrip en Teach Like a Champion

Bent u enthousiast over de technieken uit Teach Like a Champion én wilt u deze inzetten om uw begrijpend leesonderwijs te verbeteren? Bekijk dan de [Masterclass Nieuwsbegrip en Teach Like a Champion](#).

Bronnen

- www.kenniscentrumbegrijpendlezen.nl
- www.nieuwsbegrip.nl
- www.schoolaanzet.nl
- www.cps.nl
- Lemov, D. (2016), Teach Like a Champion 2.0. Rotterdam, CED-Groep (www.teachnederland.nl)

Tekst: Annemieke van de Kamp, adviseur en auteur Nieuwsbegrip **Reageren?** nieuwsbegrip@cedgroep.nl, @nieuwsbegrip

Eerder verschenen Nota Bene:

Nota Bene no 3: Begrijpend lezen en het werkgeheugen

Nota Bene no 2: Leesmotivatie en leesplezier bevorderen in uw klas

Nota Bene no 1: Zeven richtlijnen voor goed schrijfonderwijs in groep 5-8

Alle Nota Benes vindt u op www.nieuwsbegrip.nl/nieuws-agenda/overzicht

